

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15204/2024
26.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Татјана Хаџи Лазаревић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Марија Данојлић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора и заложне изјаве, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 686/24 од 14.03.2024. године, у седници одржаној 26.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 686/24 од 14.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 686/24 од 14.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиље и потврђена пресуда Вишег суда у Шапцу П 59/21 од 15.12.2023. године којом је одбијен тужбени захтев тужиље да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство уговор о зајму закључен 03.08.2017. године између тужиље као зајмопримца и туженог као зајмодавца, да се утврди да је ништава и да не производи правно дејство заложна изјава тужиље сачињена у форми јавнобележничког записа пред јавним бележником Ненадом Вујићем из ... дана 03.08.2017. године под бројем ОПУ: 1243 – 2017 на основу које је извршен упис заложног права – извршне вансудске хипотеке у смислу члана 15. Закона о хипотеци у корист туженог као заложног повериоца на непокретностима уписаним у лн .. КО ... укључујући и припадак – помоћни објекат означен бројем 2 у површини од 29 м2, ради обезбеђења новчаног потраживања туженог као зајмодавца према тужилји као зајмопримцу из уговора о зајму од 03.08.2017. године у износу од 48.000,00 евра у динарској противвредности са обавезом враћања дуга најкасније до 03.02.2018. године као и да тужени ово призна и трпи да се на основу ове пресуде изврши брисање уписаног права залогне извршне вансудске хипотеке на наведеним непокретностима, одбијен предлог тужиље за одређивање привремене мере ради обезбеђења неновчаног потраживања тужиље тако што би се забранило туженом да у својству законског заступника тужиље као власника хипотековане непокретности исту прода или на други

начин располаже уз упис ове забране у јавну књигу која води евиденцију о непокретностима и да се наложи СКН Шабац упис ове забране у лист непокретности .. КО ..., обавезана тужила да туженом накнади трошкове поступка у износу од 625.383,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док је преко досуђеног износа одбијен као неоснован захтев туженог до траженог износа од 808.758,00 динара и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом другим изреке одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка која је учињена пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408., у вези члана 403. став 3. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), а у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23) и оценио да је ревизија тужиле дозвољена али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијски наводи којима се указује на различитост стања у списима са побијаном одлуком, а којима се заправо указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП нису разлози из којих се ревизија може изјавити у смислу члана 407. став 1. тачка 2 ЗПП због чега нису били предмет оцене ревизијског суда.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је са туженим 03.08.2017. године закључила уговор о зајму 48.000,00 евра са обавезом да зајам врати у року од 6 месеци, односно најкасније до 03.02.2018. године, а за случај да новац не врати у року дужна је да на невраћени износ зајма обрачунат у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан 03.02.2018. године плати законску затезну камату почев 04.02.2018. године. Приликом закључења уговора зајмопримац, тужила је на руке примила позајмљени износ од 48.000 евра како је и констатовано чланом 1. уговора. Условне давања и враћања зајма су договорили тужилина мајка ВВ и ГГ, непарничар, коме се тужилина мајка обратила за зајам и који је тим поводом контактирао туженог, свог кума предлажући му да он позајми новац тужили. Тужени је то прихватио под условом да му се да одговарајуће обезбеђење, да ГГ гарантује да ће зајам бити враћен те да тужеников адвокат Јелица Вујанић сачини потребну документацију. Адвокат Јелица Вујанић је сачинила уговор о зајму и заложну изјаву којом је тужила као хипотекарни дужник гарантовала својом имовином да ће вратити позајмљени новац туженом као хипотекарном повериоцу. Тужила је својеручно потписала уговор о зајму а затим и заложну изјаву која је потврђена од стране јавног бележника на основу чега је извршена забележба хипотеке корист туженог. Уговор о зајму тужени пак није потписао у присуству тужиле, већ је то учинио неко други уместо њега опонашајући његов потпис. Новац је исплаћен тужили преко ГГ приликом сачињавања уговора о зајму по коме тужила није позајамљени новац вратила туженом.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да су парничне странке закључиле уговор о зајму 48.000,00 евра са роком

враћања до 03.02.2018. године, да је новац исплаћен тужиљи приликом закључења уговора о зајму и да је тужиља ради обезбеђења извршења обавезе враћања зајма туженом сачинила заложну изјаву у свему у складу са одредбама члана 15. Закона о хипотеци, а на основу уговора о зајму из члана 557. Закона о облигационим односима због чега су одбили тужбени захтев тужиље за утврђење ништавости уговора о зајму и заложне изјаве дате ради обезбеђења враћања наведеног зајма.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање применили материјално право.

Одредбом члана 26. Закона о облигационим односима (ЗОО) прописано је да уговор закључен када су се уговорне стране сагласиле о битним састојцима уговора док се према одредби члана 28. овог закона, воља за закључење уговора може се изјавити речима, уобичајеним знацима или другим понашањем из кога се са сигурношћу може закључити о њеном постојању, те да изјава воље мора да буде учињена слободно и озбиљно док је одредбом члана 67. став 1. истог закона прописано да закључење уговора не подлеже никакавој форми, осим ако је законом друкчије одређено. Закон о облигационим односима у одредбама Главе X којима регулише уговор о зајму не прописује обавезну форму за закључење овог уговора из чега произилази да је уговор о зајму неформалан уговор који је закључен када се уговорне стране сагласе о битним састојцима уговора прописаним одредбом члана 557. истог закона. Како је у конкретном случају тужиља потписала уговор о зајму то се тиме сагласила са свим елементима тог уговора и тиме изразила вољу да са туженим, који је означен као зајмодавац закључи оспорени уговор о зајму. Због тога чињеница да тужени није потписао уговор не чини оспорени уговор о зајму ништавим. Посебно што је извршена обавеза зајмодавца на исплату позајмљеног новца зајмопримцу и обавеза зајмопримца на давање заложне изјаве па су и на тај начин уговорне стране признале дејство уговора о зајму у смислу одредбе члана 73. ЗОО. Стога се неосновано ревизијом указује да између уговорних страна није постигнута сагласност о свим битним састојцима уговора о зајму.

Одредбом члана 66. ЗОО прописано је да привидан уговор нема дејство међу уговорним странама (став 1.), али ако привидан уговор прикрива неки други уговор тај други важи ако су испуњени услови за његову правну ваљаност (став 2.) Сагласно наведеном привидан уговор је уговор при чијем склапању постоји свестан и споразуман несклад између воље и њене изјаве на страни оба уговарача. Привидни уговори су уговори код којих постоји привидна, неистинита главна намера, главни циљ или основа њиховог закључивања. То даље значи да су привидни уговори - уговори које две стране закључе с тим да код симулованих послова они не желе закључени правни посао, а код дисимулованих желе закључење другог прикривеног правног посла. Како је у конкретном утврђено да је договорен зајам од 48.000 евра, који износ је и исплаћен тужиљи чије враћање је обезбеђено заложном изјавом коју је дала зајмопримац, то је правилан закључак нижестепених судова да су уговорне стране желеле закључење уговора о зајму 48.000,00 евра који је уговор и извршен од стране зајмодавца и да оспорени уговор о зајму није прикривао уговор о зајму 25.000,00 евра са месечном каматом од 1.800,00 евра. Поред тога код утврђења да је ГГ само посредовао у исплати зајма (новац зајмодавца исплатио је зајмопримцу) правилно нижестепени судови нису прихватили тврдње тужиље да уговор о зајму нису закључили тужиља и тужени. Стога су неосновани ревизијски наводи тужиље да је

уговор о зајму супротан цитираним одредбама Закона о облигационим односима и да није правилан закључак нижестепених судова да уговор о зајму производи правно дејство и да стога заложна изјава није ништава.

Осталим наводима ревизије заправо се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања из ког разлога се ревизија у смислу члана 403. став 3. ЗПП не може изјавити на основу члана 407. ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП.

Са свега изнетог, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**